

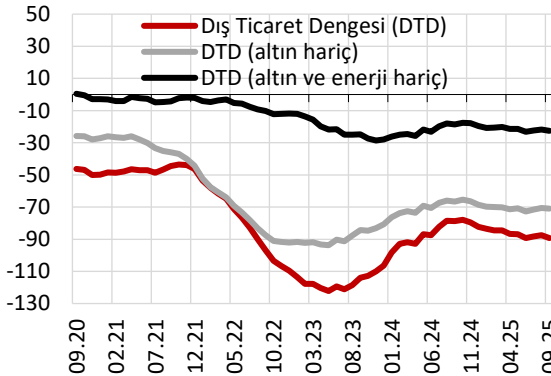
Makro: Dış ticaret dengesi üçüncü çeyrekte iyileşti

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre dış ticaret açığı eylül ayında bir önceki yıl aynı ayına göre 1,7 milyar \$ artarak 6,9 milyar \$ oldu. Böylece dış açık 12 aylık birikimli olarak 87,6 milyar \$'dan 89,3 milyar \$'a yükseldi. Mevsimsellikten arındırılmış verilere göre aylık dış açıktaki bozulmada enerji hariç ithalattaki güçlenme belirleyici oldu. Bunun haricinde ihracat tarafındaki yavaşlama da dış dengedeki bozulmaya katkı yaptı. Aylık bazdaki bozulmaya rağmen, üçüncü çeyrek genelinde dış dengede belirgin bir iyileşme gerçekleşti. İyileşme altın, enerji ve altın ve enerji hariç dengenin geneline yayıldı. Bu gelişmede ithalat tarafındaki yavaşlamanın belirleyici olması, üçüncü çeyrekte iktisadi faaliyette yavaşlamanın bir sinyali olabilir.

Ticaret Bakanlığı'nın açıkladığı geçici verilere göre, eylül ayında ihracat yıllık bazda %3,0 artışla 22,6 milyar \$, ithalat ise yıllık bazda %8,8 artışla 29,5 milyar \$ seviyesinde gerçekleşti. Böylece eylül ayı dış ticaret açığı bir önceki yıla göre 1,7 milyar \$ artarak 6,9 milyar \$ oldu. Dış ticaret açığı yılın ilk dokuz ayında 67,0 milyar \$ olurken, 12 aylık birikimli olarak 87,6 milyar \$'dan 89,3 milyar \$'a yükseldi (Tablo 1 ve Grafik 1).

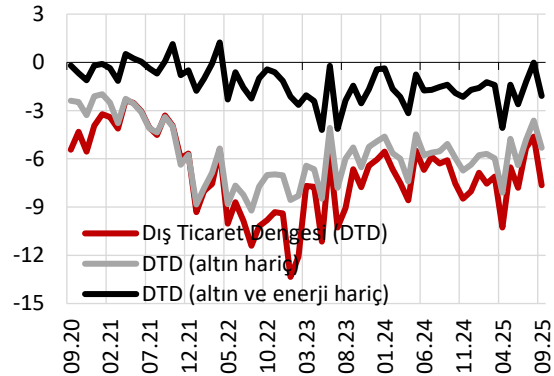
Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış (m.a.) verilere göre temmuz-ağustos döneminde kayda değer iyileşme gösteren dış ticaret dengesi eylülde bozularak haziran ayındaki seviyesine geri döndü. Aylık bazdaki bozulmada hem ihracattaki düşüş hem de ithalatın güçlü şekilde artması etkili oldu. Artış altın ve enerji hariç dengede de belirgin oldu. (Grafik 2).

Grafik 1. Dış Ticaret Dengesi (12 aylık birikimli, milyar \$)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

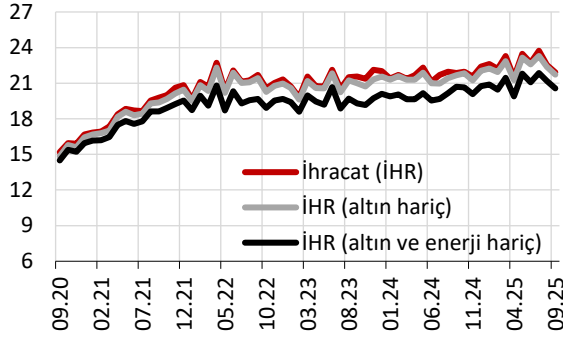
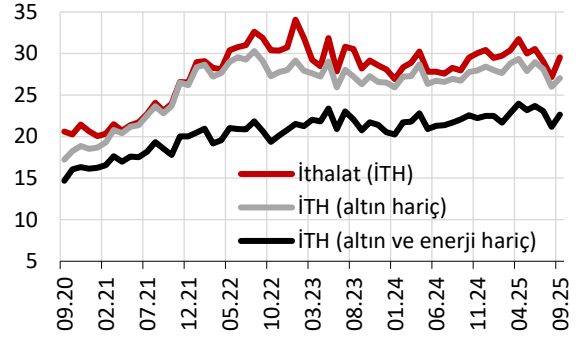
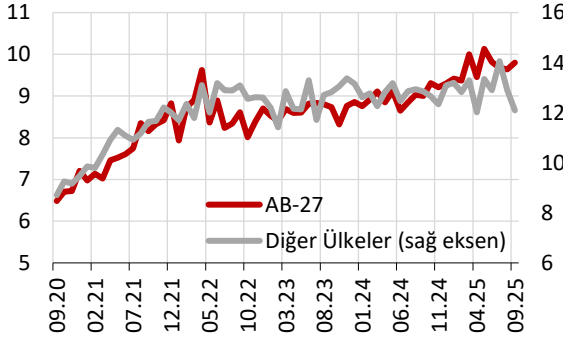
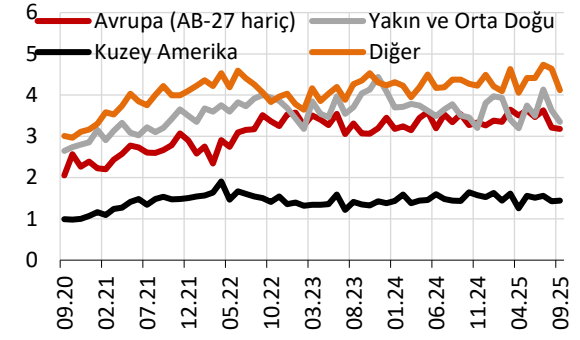
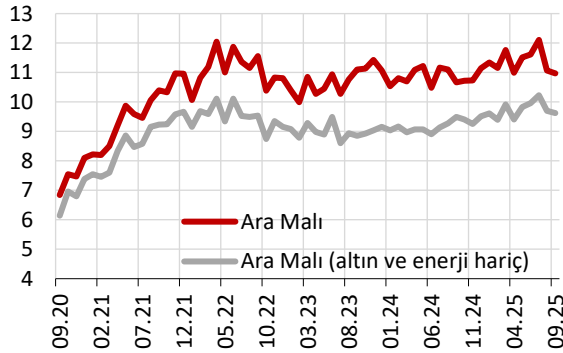
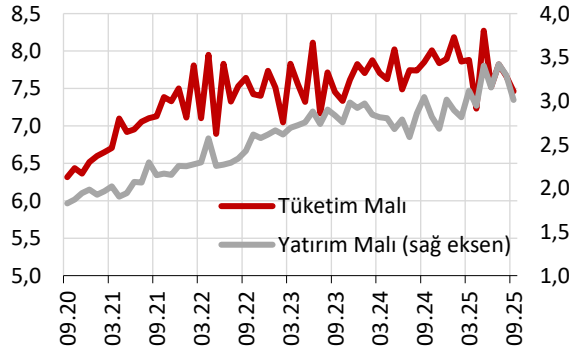
Grafik 2. Dış Ticaret Dengesi (mev. ard., milyar \$)

İhracat

İhracat (m.a.) eylülde aylık bazda %2,8 azaldı (Tablo 3, Grafik 3). Altın ihracatı ağustosta olduğu gibi eylülde de düşük seviyede (172 milyon \$) gerçekleşti (Ocak-Temmuz 2025 ortalaması: 317 milyon \$). Enerji ihracatı (m.a.) önceki aya göre %2,5'lik ılımlı gerileme kaydetti. Böylelikle altın ve enerji hariç ihracattaki (m.a.) aylık düşüş, manşet verideki düşüşe yakın seviyede (%2,9) oldu.

Bölgesel ihracat verilerine göre (m.a.), AB-27 ülkelerine yapılan ihracat üç aylık düşüşün ardından aylık bazda arttı. AB-27 dışında kalan bölgelere yapılan ihracatta ise en belirgin düşüş Yakın ve Orta Doğu bölgelerinde gerçekleşti (Grafik 5 ve 6, Tablo 3). Mal gruplarına göre (m.a.) ise ihracattaki azalış genele yayıldı. Aylık azalış yatırım mallarında %8,7 olurken, tüketim mallarında %2,7 olarak gerçekleşti. Ara mallarında ise sınırlı kaldı (Grafik 7 ve 8, Tablo 3).

Grafik 3. İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)**Grafik 4. İthalat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 5. Bölgesel İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 6. Bölgesel İhracat (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 7. Ara Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)****Grafik 8. Yatırım ve Tüketim Mali İhracatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)**

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

İthalat

İthalat (m.a.) önceki iki ayda birikimli olarak %11,4 geriledikten sonra eylülde %8,8 ile güçlü yükseldi (Grafik 4, Tablo 3). **Altın ithalatı** 2,5 milyar \$ ile Eylül 2023'ten bu yana en yüksek seviyede gerçekleşirken, 12 aylık birikimli olarak 20,4 milyar \$'dan 21,7 milyar \$'a yükseldi (Grafik 9). **Enerji ithalatı** (m.a.) ise sene başından bu yana (şubat ve haziran ayları hariç) sergilediği azalış eğilimine devam ederek eylülde aylık %8,5 geriledi. Bunda Brent tipi ham petrol varil fiyatının eylülde aylık %0,6'lık sınırlı gerilemeye karşılık talep kaynaklı miktarsal küçülmenin etkili olduğu anlaşıyor (zayıf imalat aktivitesine işaret eden eylül PMI verisi ve ihracattaki küçülme ile uyumlu). Altın ve enerji hariç çekirdek ithalattaki (m.a.) aylık yükseliş ise %6,8 ile yüksek gerçekleşti.

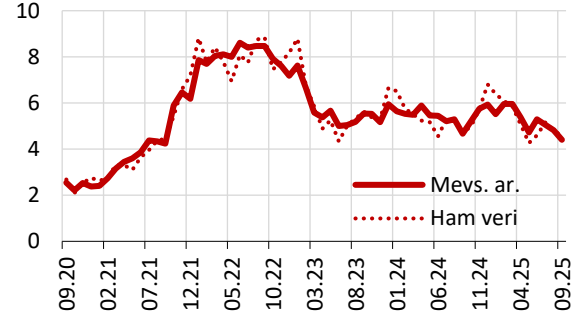
Çekirdek ithalattaki artışta, ara malları ithalatındaki %10,3 ve yatırım malları ithalatındaki %5,2 artış öne çıktı. Altın ve enerji hariç ara malı ithalatındaki aylık artış ise %7,7 ile manşete göre daha sınırlı,

ancak güçlü oldu. (Grafik 11-12). Mücevherat ithalatındaki artış %5,1 olsa da 326 milyon \$ seviyesi ile geçen yıl ortalamasının (595 milyon \$) kayda değer ölçüde altında kalmaya devam etti. Mücevherat hariç bakıldığında tüketim malı ithalatının aylık %4 arttığı görülüyor (Grafik 12, Tablo 3). Bu gelişmeler neticesinde altın ve enerji hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı (m.a.) %102'den %95'e geriledi (Grafik 13).

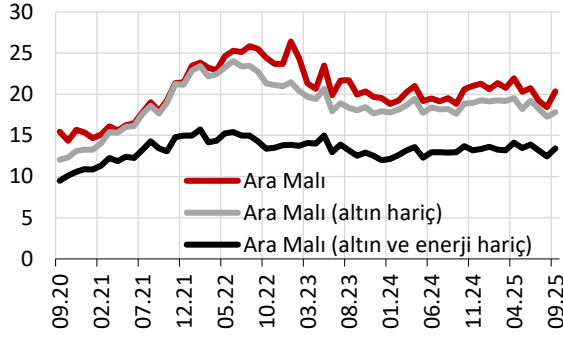
Grafik 9. Altın İthalatı (milyar \$)

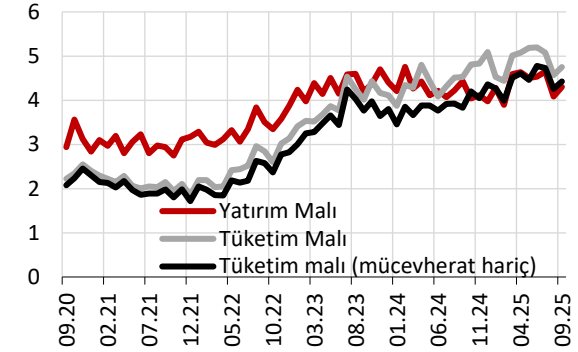
Grafik 10. Enerji İthalatı (milyar \$)

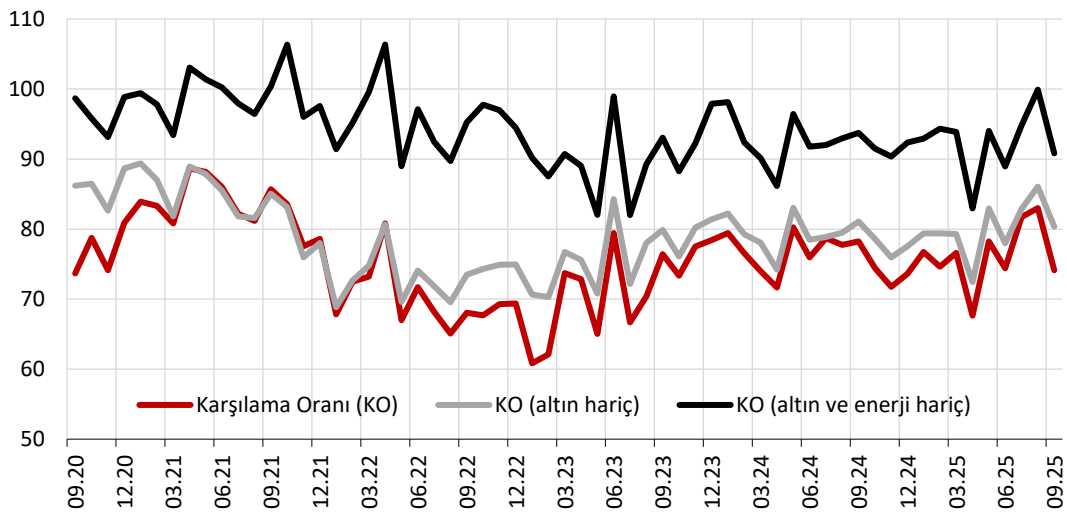
Grafik 11. Ara Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 12. Yatırım ve Tüketim Mali İthalatı (mevsimsellikten arındırılmış, milyar \$)

Grafik 13. İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (% , mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Tablo 1. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	2020	2021	2022	2023	2024	12 Ay Birikimli	İlk 9 Ay	
						Eylül 2025	2024	2025
Dış Ticaret Dengesi	-49,9	-46,2	-109,5	-106,3	-82,2	-89,3	-60,0	-67,0
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,7	192,7	200,6
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	359,0	252,6	267,7
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-3,0	-2,1	-11,9	-27,9	-19,6	-22,6	-16,0	-19,0
İhracat (altın ve enerji hariç)	162,5	213,2	234,8	234,9	241,7	250,5	177,3	186,0
İthalat (altın ve enerji hariç)	165,4	215,2	246,7	262,8	261,3	273,1	193,3	205,0
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-22,7	-1,9	-17,5	-25,7	-13,6	-18,3	-8,6	-13,3
Altın ihracatı	2,5	3,6	2,9	4,3	3,5	3,4	2,7	2,5
Altın ithalatı	25,2	5,5	20,4	30,0	17,1	21,7	11,3	15,8
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-24,2	-42,2	-80,1	-52,7	-49,0	-48,4	-35,4	-34,8
Enerji ihracatı	4,7	8,5	16,4	16,4	16,6	15,9	12,7	12,0
Enerji ithalatı	28,9	50,7	96,5	69,1	65,6	64,3	48,1	46,8
İhracat	169,6	225,2	254,2	255,6	261,8	269,7	192,7	200,6
İhracat (AB-27)	70,0	93,1	103,0	104,3	108,5	115,1	80,2	86,8
İhracat (AB-27 Dışı)	99,6	132,2	151,1	151,3	153,3	154,7	112,4	113,8
İhracat (Diğer Avrupa)	24,4	31,5	36,6	39,7	40,1	40,8	29,6	30,3
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	31,3	38,4	45,0	45,6	43,6	43,3	32,1	31,9
İhracat (Kuzey Amerika)	11,2	16,4	18,8	16,5	18,1	18,2	13,1	13,2
İhracat (Diğer)	32,7	45,9	50,7	49,6	51,5	52,3	37,6	38,5
İhracat (Yatırım Malları)	19,8	24,8	29,0	33,7	33,9	36,6	24,7	27,3
İhracat (Ara Malları)	80,3	115,2	133,4	129,0	130,6	135,0	97,7	102,0
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	73,2	103,1	114,1	108,3	110,6	115,8	82,3	87,5
İhracat (Tüketim Malları)	68,3	83,8	89,8	90,7	93,7	93,6	68,1	68,0
İthalat	219,5	271,4	363,7	362,0	344,0	359,0	252,6	267,7
İthalat (Yatırım Malları)	31,8	35,9	40,5	52,7	50,6	51,7	37,7	38,7
İthalat (Ara Malları)	163,0	210,1	292,4	261,3	238,3	247,1	175,7	184,6
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	137,8	204,6	272,0	231,3	221,2	225,4	164,4	168,7
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	108,9	154,0	175,4	162,2	155,6	161,1	116,4	121,9
İthalat (Tüketim Malları)	24,1	24,9	30,5	47,6	54,5	59,3	38,8	43,6
Mücevherat İthalatı	1,4	1,6	3,0	3,9	7,8	6,6	5,1	3,9
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	22,7	23,4	27,5	43,7	46,7	52,7	33,7	39,7
Karşılama Oranı	77,0	83,1	69,8	71,1	76,2	75,3	76,3	75,1
Karşılama Oranı (altın hariç)	85,7	83,7	73,2	76,0	79,1	79,1	78,8	78,8
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	97,8	99,2	95,2	89,9	92,7	92,0	92,0	91,1

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 2. Dış Ticaret (Ham Veri, milyar dolar)

	Haz.25	Tem.25	Ağu.25	Eyl.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3
Dış Ticaret Dengesi	-8,2	-6,5	-4,2	-6,9	-22,3	-22,5	-27,0	-17,6
İhracat	20,5	24,9	21,7	22,6	69,1	65,3	66,1	69,2
İthalat	28,7	31,4	25,9	29,5	91,4	87,8	93,0	86,8
Dış Ticaret Dengesi (altın ve enerji hariç)	-3,6	-2,2	0,3	-1,2	-3,6	-4,2	-11,7	-3,1
İhracat (altın ve enerji hariç)	18,9	23,1	20,3	21,3	64,5	60,1	61,3	64,6
İthalat (altın ve enerji hariç)	22,5	25,3	20,0	22,5	68,0	64,3	73,0	67,7
Dış Ticaret Dengesi (altın)	-1,4	-0,5	-1,0	-2,3	-5,0	-4,1	-5,4	-3,8
Altın ihracatı	0,1	0,4	0,2	0,2	0,8	1,1	0,7	0,8
Altın ithalatı	1,6	0,9	1,1	2,5	5,8	5,2	6,1	4,6
Dış Ticaret Dengesi (enerji)	-3,2	-3,8	-3,6	-3,4	-13,7	-14,2	-9,8	-10,7
Enerji ihracatı	1,4	1,4	1,3	1,2	3,8	4,1	4,1	3,8
Enerji ithalatı	4,6	5,2	4,8	4,5	17,5	18,3	13,9	14,5
İhracat	20,5	24,9	21,7	22,6	69,1	65,3	66,1	69,2
İhracat (AB-27)	9,3	10,0	9,0	10,1	28,3	28,3	29,4	29,1
İhracat (AB-27 Dışı)	11,1	14,9	12,7	12,5	40,8	37,0	36,7	40,1
İhracat (Diğer Avrupa)	3,1	3,9	3,2	3,4	10,5	9,7	10,2	10,4
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	2,8	4,3	3,6	3,5	11,5	10,9	9,7	11,3
İhracat (Kuzey Amerika)	1,3	1,7	1,4	1,5	5,0	4,3	4,3	4,6
İhracat (Diğer)	3,8	5,0	4,5	4,2	13,9	12,1	12,6	13,8
İhracat (Yatırım Malları)	2,8	3,7	3,0	3,1	9,3	8,2	9,3	9,8
İhracat (Ara Malları)	10,7	12,8	11,0	11,4	33,0	33,0	33,8	35,2
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	9,2	11,0	9,6	10,1	28,3	27,8	29,1	30,6
İhracat (Tüketim Malları)	6,5	7,9	7,2	7,7	25,6	23,2	21,9	22,8
İthalat	28,7	31,4	25,9	29,5	91,4	87,8	93,0	86,8
İthalat (Yatırım Malları)	4,2	5,4	3,9	4,4	12,9	11,7	13,4	13,6
İthalat (Ara Malları)	19,4	20,5	17,7	20,4	62,5	62,5	63,5	58,6
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	17,9	19,5	16,6	17,9	56,7	57,3	57,4	54,0
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	13,3	14,4	11,7	13,3	39,2	39,0	43,5	39,5
İthalat (Tüketim Malları)	5,1	5,3	4,3	4,6	15,7	13,4	16,0	14,2
Mücevherat İthalatı	0,3	0,3	0,2	0,3	2,7	1,2	1,9	0,8
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	4,8	5,1	4,1	4,3	13,0	12,2	14,1	13,4
Karşılama Oranı	71,4	79,4	83,8	76,7	75,6	74,4	71,0	79,9
Karşılama Oranı (altın hariç)	75,0	80,4	87,0	83,1	79,8	77,7	75,2	83,5
Karşılama Oranı (altın ve enerji hariç)	83,9	91,3	101,7	94,7	94,8	93,4	84,0	95,9

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı

Tablo 3. Dış Ticaret (Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış)

	Aylık Yüzde Değişim				Çeyreklik Yüzde Değişim			
	Haz.25	Tem.25	Ağu.25	Eyl.25	2024-Ç4	2025-Ç1	2025-Ç2	2025-Ç3
İhracat	-3,3	4,5	-5,0	-2,8	0,6	3,3	-0,6	0,8
İhracat (altın hariç)	-2,4	3,1	-3,9	-2,9	1,6	2,9	-0,1	0,6
Enerji ihracatı	13,0	-5,7	-16,1	-2,5	1,9	16,6	0,2	-10,0
İhracat (altın ve enerji hariç)	-3,3	3,8	-3,1	-2,9	1,6	2,1	-0,1	1,3
Altın ihracatı	-62,3	246,5	-64,0	8,0	-44,7	34,9	-37,2	13,1
İhracat (AB-27)	-3,1	-1,5	-0,4	1,7	3,5	3,5	2,1	-1,0
İhracat (AB-27 Dışı)	-3,4	9,0	-8,2	-6,2	-1,4	3,2	-2,7	2,1
İhracat (Diğer Avrupa)	-4,4	4,7	-11,6	-0,9	-5,1	5,1	2,2	-5,5
İhracat (Yakın ve Orta Doğu)	-6,6	18,3	-12,2	-7,7	-4,2	8,0	-7,7	6,5
İhracat (Kuzey Amerika)	-2,7	2,8	-8,5	1,5	8,9	-1,3	-7,7	2,3
İhracat (Diğer)	0,0	7,2	-2,1	-11,1	0,4	-0,4	-0,4	4,7
İhracat (Yatırım Malları)	-7,3	8,4	-3,6	-8,7	0,3	3,6	7,7	2,4
İhracat (Ara Malları)	0,8	4,3	-8,6	-0,8	-1,0	5,1	-0,4	0,1
Ara Malı İhracatı (altın ve enerji hariç)	1,3	2,7	-5,2	-0,8	1,0	2,7	1,0	1,2
İhracat (Tüketim Malları)	-9,1	4,0	-2,0	-2,7	1,7	0,8	-3,8	-0,3
İthalat	1,7	-4,8	-6,5	8,8	7,4	-0,4	3,0	-7,1
İthalat (altın hariç)	3,9	-3,0	-7,5	4,0	4,8	0,4	2,1	-5,9
İthalat (altın ve enerji hariç)	2,2	-2,6	-8,1	6,8	3,3	-0,4	5,7	-5,6
Enerji ithalatı	12,2	-4,6	-4,7	-8,5	11,4	3,3	-11,7	-7,3
Altın ithalatı	-26,6	-39,2	21,5	118,3	66,4	-11,1	17,2	-24,3
İthalat (Yatırım Malları)	0,7	2,5	-12,1	5,2	-4,7	5,2	7,1	-4,7
İthalat (Ara Malları)	2,2	-7,7	-3,8	10,3	9,4	-0,3	0,4	-8,0
Ara Malları İthalatı (altın ve enerji hariç)	3,2	-5,3	-5,3	7,7	3,5	-0,2	3,5	-5,9
Ara Malları İthalatı (altın hariç)	5,5	-5,1	-5,1	3,2	5,7	0,8	-1,1	-6,3
İthalat (Tüketim Malları)	0,3	-2,3	-10,0	4,1	10,4	-5,1	10,6	-6,9
Mücevherat İthalatı	-41,8	-17,7	-10,3	5,1	26,6	-42,4	31,9	-39,1
Tüketim Malı İthalatı (mücevherat hariç)	7,1	-0,9	-10,0	4,0	8,1	1,2	8,5	-3,1

Kaynak: TÜİK, Ticaret Bakanlığı, Akbank

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Dr. Çağlar Yüncüler - Müdür

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Sercan Pişkin

Sercan.Piskin@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekil, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekil ve surette ön ihbara ve/veya ihtara gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekil ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizzat bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekil ve surette Akbank T.A.Ş., Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekil ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşterileri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

